

відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Примусове відчуження майна - позбавлення власника права власності на індивідуально визначене майно, що перебуває у приватній або комунальній власності та яке переходить у власність держави для використання в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану за умови попереднього або наступного повного відшкодування його вартості.

Нові виклики вимагають виявлення та фіксації таких земель в реєстрі прав з наступним плануванням коштів на фінансування заходів з охорони земель шляхом вилучення та заходів розмінування, рекультивациї та відновлення придатності земель до господарського використання.

Список використаних джерел:

1. Третяк А. М., Третяк В. М., Скляр Ю. Л., Капінос Н. О., Третяк Н. А. Концепція державної програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2030 року. Агросвіт. 2020. № 19-20. С. 24–31. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.19-20.24

УДК 627.85:624.454.3(477.72)

НАСЛІДКИ ПІДРИВУ КАХОВСЬКОЇ ГЕС

Чернокульський Є.О., ЗВО 2 курсу, магістр, факультету геодезії, землеустрою та агроінженерії,

Леонідова І. В. к. геогр. н., доцент, завідувач кафедри геодезії, землеустрою та земельного кадастру

E-mail: geka20011@ukr.net, leonidova999@gmail.com

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Підрив Каховської ГЕС, яка знаходиться на річці Дніпро, призвів до раптового вивільнення великого обсягу води. Це спричинило значне затоплення навколишніх земель, населених пунктів, сільськогосподарських угідь та інфраструктури, що знаходяться вниз по течії річки. Карта постраждалих населених пунктів відображена на рис.1.

До основних наслідків знищення Каховської ГЕС можна віднести:

- гуманітарні;
- екологічні;
- економічні.

Гуманітарні наслідки через підрив ГЕС призвели до затоплення близько 100 сіл по обидва береги Дніпра. На кінець червня 2023 року десятки сіл досі залишаються затопленими, а кількість жертв не встановлено.

Екологічні наслідки руйнування Каховської ГЕС катастрофічні, адже вони тягнуть за собою масову загибель тварин і риби, що призводить до порушення екологічного балансу і до незворотніх змін. В результаті потрапляння прісноводних видів риби до Чорного моря відбудеться їх вимирання та знищенням флори і фауни Чорного моря.

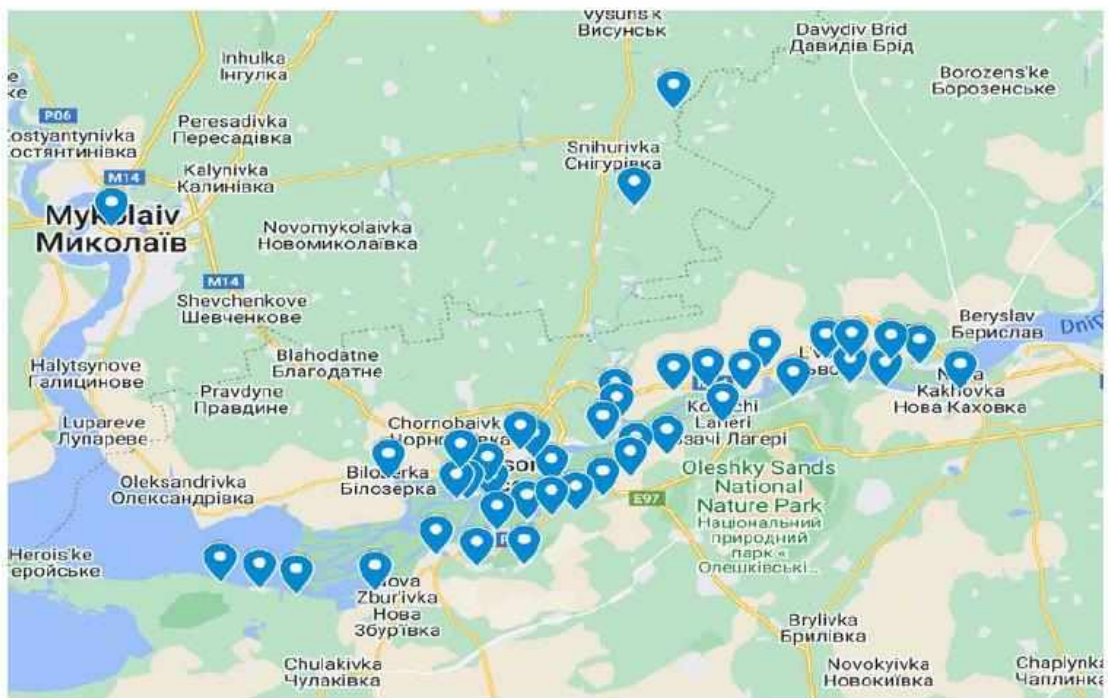

Рис.1 Карта підтоплення [2]

Руйнування ГЕС призвело до вивільнення великої кількості машинного мастила, що забруднило водні ресурси в районі Херсону. Також були підтоплені сміттєзвалища, кладовища, не виключено попадання значної кількості трупів тварин та інших елементів забруднення. Такі наслідки означають неможливість використання води для будь-яких потреб на тривалий час. Осушення водосховища спричинило масовий мор риби, безхребетних, молюсків, що може викликати випадки різних захворювань.

Економічними наслідками є зменшення об'єктів енергосистеми, крім ГЕС були пошкоджені інші об'єкти енергетичної системи та житлові будинки. Каховська ГЕС складала 5% від загальної потужності всіх гідроенергетичних споруд. За даними міністерства агрополітики України збитки для рибної галузі від загибелі лише дорослих особин можуть досягти 95 тисяч тонн – це понад 108 млн доларів, збитки від загибелі всіх біоресурсів будуть у 2,6 раза більшими [2]. Загальна кількість збитків, спричинених знищенням ГЕС може бути оцінена більше 2 млрд. доларів за даними Міністерство економіки України [3].

Підрив ГЕС має значний вплив на економічне становище регіону. Сільськогосподарські проблеми зазначені на рис. 2.

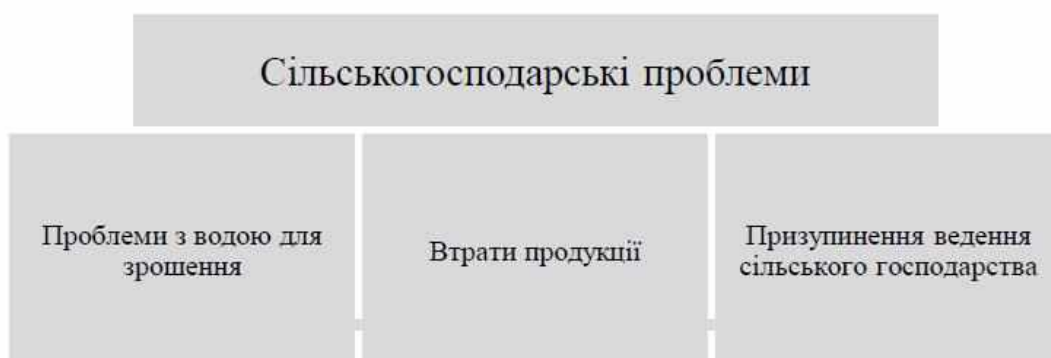

Рис.2 Основні сільськогосподарські проблеми підтоплених регіонів

Проблеми з водою для зрошення можуть призвести до значних втрат відносно зернових та олійних культур. Як результат зменшення експортного потенціалу та втрати робочих місць, що означає великі фінансові втрати. До фінансових втрат також належать проблеми з сільськогосподарською продукцією та призупинене ведення сільського господарства на

підтоплених територіях. На думку експертів овочівництво та садівництво у регіоні може зникнути взагалі [2].

Таким чином, в результаті підриву Каховської ГЕС, були спричинені значні гуманітарні, екологічні та економічні втрати Херсонського та суміжних регіонів.

Список використаних джерел:

1. Наслідки підриву Каховської ГЕС: карта з уже затопленими населеними пунктами. Vikna. URL: <https://vikna.tv/dlia-tebe/vijna-v-ukrayini/karta-zatopleniya-kahovskoyi-ges-naslidky-ta-zony-zatopleniya-na-karti/> (дата звернення: 05.11.2023).

2. Наслідки підриву Каховської ГЕС: карта з уже затопленими населеними пунктами. Vikna. URL: <https://vikna.tv/dlia-tebe/vijna-v-ukrayini/karta-zatopleniya-kahovskoyi-ges-naslidky-ta-zony-zatopleniya-na-karti/> (дата звернення: 05.11.2023).

3. Щонайменше \$2 млрд прямих збитків завдано Україні через підрив Каховської ГЕС | Міністерство економіки України. Just a moment... URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=80cfdfeb-8ffb-453c-897d-cf28f575c646&title=ZbitkCherezPidrivKakhovskoiGes> (дата звернення: 05.11.2023).

УДК 332.72:63

АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Шпик Н. Р., к.е.н., доцент, Львівський національний університет природокористування м. Дубляни, Україна,
[e-mail:natashpik1969@gmail.com](mailto:natashpik1969@gmail.com)

Нагадаємо, що з 1 липня 2021 року скасовано заборону на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення приватної власності для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, земельних ділянок, виділених в натурі власникам земельних часток (паїв) для ведення особистого селянського господарства, а також земельних часток (паїв).

Ми пропонує ознайомитися із аналітичною інформацією щодо результатів земельних відносин в умовах відкритого ринку землі, починаючи з 1 липня 2021 року.

Впродовж років незалежності і до нині тривають дискусії щодо ринку земель різних категорій, а особливо земель сільськогосподарського призначення та проведення їх нормативної грошової оцінки. Такі дискусії призвели до прийняття і зміни Урядом України низки нормативних актів, а саме зміни і уточнення у Законі України «Про оцінку земель» і Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення». Аналізуючи такі зміни дана проблема заслуговує на подальше дослідження у широкого кола науковців.

Всім зацікавленим у даній проблемі відомо, що ринок земель (купівля-продаж) земель сільськогосподарського призначення в Україні демонструє стійкість і потенціал для розвитку держави. Його темпи та обсяги поступово наздоганяють довоєнні показники, а загальний відсоток сільськогосподарських земель в обігу наближається до показників розвинутих економік.

З моменту відкриття ринку сільськогосподарських земель 01 липня 2021 року станом на 01 червня 2023 року укладено понад 145 тис. угод купівлі-продажу земельних ділянок загальною площею майже 325 тис. га, що становить близько 1 % від усіх сільськогосподарських земель на підконтрольних Україні територіях. Отже, земельний ринок в Україні попри військовий стан залишається ліквідним і привабливим для інвесторів. Найвищі показники ліквідності спостерігаються переважно у центральних областях України, де частка сільськогосподарських земель в обігу перевищує 1 %.